

M O M I Š i P O L J I C A A

Izložbeni salon "Izidor Kršnjavi", Zagreb, 03. 05. - 11. 05. 2011.

Ilirsko sjemenište Priko - Omiš, 14. 05. - 24. 05. 2011.

Izložba učenika Škole primijenjene umjetnosti i dizajna
u Zagrebu - grafički i tekstilni odjel

Pred nama je dojmpljiva izložba radova učenika Škole primijenjene umjetnosti i dizajna u Zagrebu pod nazivom *Omiš i Poljica*. Ovaj projekt nastao je prema idejnoj koncepciji akademske slikarice Zlatice Kovačiček Poljan, profesorice na spomenutoj školi, realizirana je unutar travnja i svibnja 2011. te time i povezan uz dan obilježavanja drevne Poljičke republike koji se svake godine slavi 23. IV. na dan njezina patrona sv. Jurja.

Tragajući za izvorima hrvatske baštine izložba je nastala na temelju učeničkih doživljaja nedovoljno poznatog fenomena Poljičke republike, koja se prema pojedinim zapisima spominje već u 11. stoljeću u doba hrvatskih vladara. Početkom 13. stoljeća poljička se župa odvojila od Kliške županije, osnovala unutar starohrvatske države svoju vlastitu župu-općinu i time zaustavila prodor feudalizma na svom području. „Nakon hrvatskog gubitka svoje vladarske dinastije 1102. godine, Poljica de facto postaju rudimentarni ostatak starohrvatske države i predfeudalnog društveno-pravnog poretka.“ Od vrela dviju smaragdno bistrh voda – rječice Žrnovnice na zapadu i rijeke Cetine na istoku, od azura morske obale do surog masiva Mosora, elementarnost prirode poljičko-omiškog kraja ostavila je svoj trag i odraz u percepciji i izrazu učeničke mašte. Međutim, u realizaciji izložbe potrebno je spomenuti i bitne pedagoško-obrazovne predradnje profesora iz Škole primijenjene umjetnosti i dizajna u Zagrebu, koji su upoznali učenike s odabranom temom poljičke povijesti i prostora, te su ih uspješno motivirali na izložena likovna ostvarenja. Isprva su unutar opće nastave profesori povijesti, zemljopisa, povijesti umjetnosti i hrvatskog jezika upoznali učenike s poljičkom prošlošću i najvažnijim kulturnim i umjetničkim spomenicima, a potom su profesori s grafičkog i tekstilnog odjela omogućili unutar stručne nastave oblikovanje samostalnih učeničkih radova. Realizirani eksponati rezultat su različitih tehnika i likovnih postupaka: crtanja, slikanja, tipografije, grafike, ukrasnog pisma, dizajna, izrade tekstilnih eksponata, dekoracije tkanina, izrade tapiserija.

Pojedini slikarski radovi nadahnuli su se vedutama krajolika te starih ruralnih kamenih kuća i srednjovjekovnih poljičkih glagoljaških crkava. U prikazu crkve sv. Jurja na Gracu (važnom mjestu gdje se demokratskim putem birao poljički knez) dominira masivnost i elementarnost kamena. U motivima prepoznajemo i zvonik sv. Mihovila, kao i omišku tvrđavu sazdanu na „tvrdoj stini od Hrvata“ kako pjeva poznata pjesma s omiškog festivala klapa. Na jednom akavarelu čempresi i kamene kuće blistaju u svim duginim bojama kao mediteranska svečanost opijena bujnošću flore i žarkom snagom sunca u svim preljevima odsjaja. U drugoj likovnoj priči prepuštamo se kamenim stepenicama koje nas vode k beskraj mora kao utočištu okrijepe, izvoru života i životne plovidbe. Potom iduća likovna priča prikazuje skladne kamene dvore, osamljene, napuštene, ali i postojeane kao neugasli glas tradicije uklesane u hod vremena. Susrećemo i dodir zle kobi: ostajemo kao ukopani pred likom podivljalog prijetećeg stabla, zatečeni kraj crkve sv. Ciprijana u Gatima – tu je mjesto gdje počiva čitav naraštaj nevinih civila koje su četnici ubili u drugom svjetskom ratu. Ukletu stablo sa slike svjedoči kako se zastrašujuća povijest često ponavlja, povijest prijeti i opominje, kažnjava nehaj i zaborav.

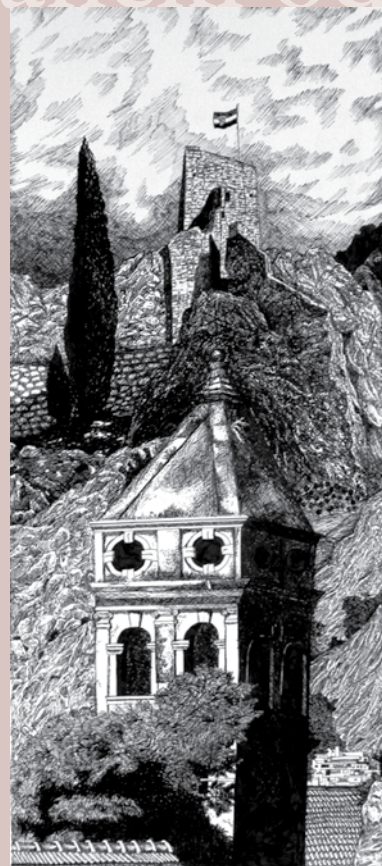
U drugoj skupini grafičkog izraza, dizajniranja plakata i razglednica dominira nadahnuće proizašlo iz srednjovjekovnih pisanih spomenika poljičke i omiške baštine, kao što su *Poljički statut*, *Supetarski kartular*, *Omiški statut*, *Omiška dukala*. Posebnu inspiraciju učenici su pronašli u slovima bosančice – zapadne ćirilice, kojom su ispisani poljički spisi. Kroz pojedine radove bosančica se pojavljuje kao autentična zavičajna ornamentacija i ona lebdi kao dobri duh pismenosti i kulture uz različite vedute, primjerice uz tvrđavu Mirabelu i sv.

Mihovila, uz starohrvatske poljičke crkvice, uz dvore poljičke junakinje Mile Gojsalić u Kostanjama. Pronalazimo i skupinu radova gdje slova sama po sebi postaju osnovni subjekt grafičkog izraza. Grafemi uviru u svoju arhaičnu figurativnost te svjedoče da je i sam njihov oblik simbolični nositelj određenog pradavnog značenja i korijena kognitivne biti idejnog tvorca koji ih je pretvorio u kôd sporazumijevanja. Slova bosančice razigrala su se po učeničkim radovima i jedan trenutak nas asociraju na pleter – na ljudsku povezanost, ili na radosnu ukrasnu girlandu, a potom slova postaju vizualna nadrealna vibracija, ili uzgibana krivulja kao na medicinskom aparatu koji registrira prisutnost života. Slova bosančice ispisuju i konkretne poruke, koje su usporedo objašnjene i današnjim latiničkim pismom, pokazujući time da je hrvatska pismenost od davnine bogata u svojoj raznolikosti, da je transmisijnska u svojoj ulozi kulturnog prijenosa između Istoka i Zapada, te multigrafijnska – izražena glagoljicom, bosančicom i latinicom.

Teško je izdvojiti pojedine radove, budući da su oni u punini različitih ekspresija svi vrlo uspješni i onda kad u njima preteže estetska apstraktna igriva izražajnost, ili kad svojom vizualnošću nose poruku određenog refleksivnog značenja. Istaknula bih ipak rad Karle Čurčinski u kojem bosančica poput ponornice ponire u provaliju duboke perspektive. Ovaj prikaz kao da upozorava na bitnu čovjekovu svijest i potrebu za istraživanjem prošlosti, preko koje traži ishodište svojih predaka, proteklo iskustvo, svoj pradavni genetski kôd, komunikaciju prošlog sa sadašnjim i smisao čovjekova putovanja kroz prostor i vrijeme.

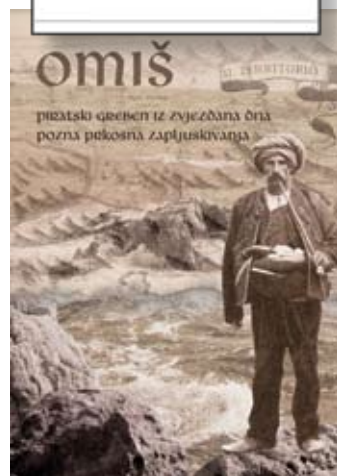
U trećem umjetničkom doživljaju poljičkog podneblja, kojeg su učenici izrazili tekstilnim odjevnim kreacijama, dobivamo dojam da je ozračje prirode i pejzaža ostavilo najsnažnije odraze. Inventivne kreacije kraćih i duljih tunika i ljetnih haljinica obilježavaju nježne pastelne boje: jedna je poput svijetloplavog neba, druga je boje postupnog ljubičastog sutona, pa potom odsjaja popodnevnog narančastog sunca, ili preljeva zelenog (plićeg) i plavog (dubljeg) mora. Sve su boje uhvaćene u blagim, odmjerenim tonovima i postupnim preljevima u kojima nema naglih kontrasta, niti kričavosti, te možemo u duhu mode reći da su modeli otmjeno nosivi. Svi krojevi pokazuju lepršavost, prozračnost, mladenačku ležernost, daju tijelu osjećaj slobode prostora i ugodnog kretanja u prostoru, te me asociraju na bezbrižne ljetne trenutke u kojima napuštamo plažu i ognuti laganim nespustavajućim materijalom, opušteno odlazimo ususret predvećernjoj promeni „po rivi“.

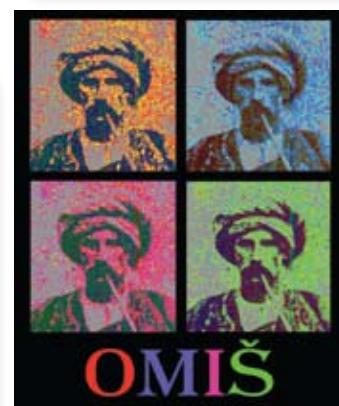
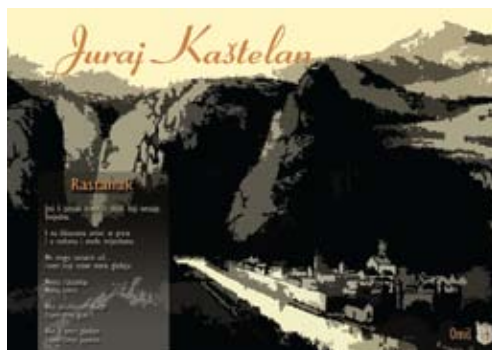
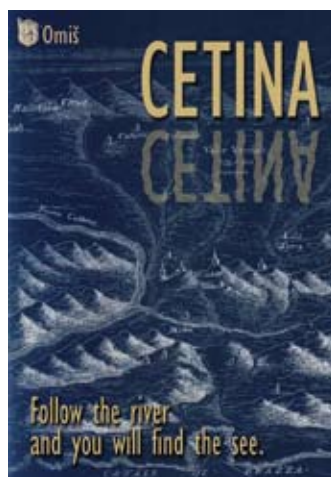
Možemo zaključiti: učenici Škole primijenjene umjetnosti i dizajna u Zagrebu ostvarili su na temelju izvorne i vrijedne poljičke kulture svoj moderan inovativni doživljaj i vrijednu likovnu animaciju i interpretaciju protekle baštine. Uдахnuli su joj svoju neponovljivu iskrу života i pokazali da tradicija može biti očuvana i prepoznata, a opet reinkarnirana na nov način. Odražavanje svojih individualnih kreativnih doživljaja na slike, crteže i akvarele, te primjenom na uporabne predmete odjevnih modela, tekstilnih tkanina, razglednica, plakata, tapiserija i dr. učenici su ujedno realizirali i atraktivnu, kvalitetnu ponudu za turističke potrebe. Ova izložba pokazuje kako se oživljavanjem naše baštine postiže autentičnost, specifičnost, intrigantnost, originalnost, prepoznatljivost, modernost s okusom povijesnokulturne samosvijesti. Samosvijesti, koja nam svjedoči da kao narodna civilizacijska cjelina nismo nikud, da nismo otrgnuti i izgubljeni, bez korijena „cvijet na raskršću“ kako bi rekao A.G.Matoš. Pred dosezima naših mladih umjetnika i kreativaca osjećam povrh svega ponos što na riznici bogate hrvatske kulturne tradicije pronalaze bezbrojne putokaze i mogućnosti nove izražajnosti.

Grafički odjel

Tekstilni & grafički odjel

Tekstilni odjel

Tekstilni odjel

POWER POINT PREZENTACIJA: „PREPOZNATLJIVOST I KULTURNA BAŠTINA POLJIČKO-OMIŠKOG KRAJA KROZ POVIJEST, GEOGRAFIJU I KNJIŽEVNOST“

Smiljana Lazić Marinković (Povijest: Poljička kneževina-republika i Omiško kneštvo, prepoznatljivost Poljičko-omiškog kraja, kulturna baština),
Marica Vrdoljak (Povijest: Grbovi omiških plemićkih obitelji), Mirjana Božičković (Geografija: Granice Poljičko-omiškog kraja: Cetina, Mosor i
morska obala), Irena Labaš-Veverec (Hrvatski jezik: Književnost Poljica, Izbor Velikoga kneza)

Profesori grafičkog odjela: Damir Brčić, Mario Jurjević, Jure Kokeza, Zlatica Kovačiček Poljan, Vinka Mortigijja Anušić, Vlasta Pirnat, Ninoslav Poljan

Profesori tekstilnog odjela: Ines Fey Gjurin, Ljiljana Hajdarović, Jadranka Krajnović, Anita Parlov, Vesna Pleše

Učenici grafičkog odjela:

Lorena Almaši, Nikola Čizmešija, Jura Dobrilović, Adelina Dokman, Josip Drdić, Dorotea Dugošija, Luka Duvančić, Karla Fiket, Martina Gluhinić, Tin Habazin, Dorja Horvatić, Dominik Imrović, Otto Jagor, Monika Karlović, Mihael Klanjčić, Andrea Knežević, Valentina Lulić, Lucija Mandekić, Domagoj Martinko, Marija Matić, Karlo Matoš, Eda Migić, Karlo Mikić, Iva Miloloža, Tea Novak, Alfonzo Parić, Dejana Pejić, Ivan Petračija, Barbara Štiglić, Nikolina Bahunek, Lucija Blažek, Dani Cindrić, Karla Čurčinski, Tea Dragaš, Ivana Dragozet, Klara Feldšar, Sabina Gašparac, Filip Josipović, Viktorija Jurina, Antonio Kutleša, Karla Mačkić, Martina Majcen, Borna Maksan, Laura Martinović, Andriana Matić, Anja Mihaljević, Josipa Miličević, Lucija Mitar, Dora Ingrid Perković, Dora Prah, Tea Pranjić, Ivana Protić, Jurica Radoš, Josipa Tadić, Antica Doria Topić, Jasna Zoričić, Juraj Balen, Laura Barić, Ana-Marija Grbeša, Roko Jurjević, Tena Kelemen, Brigita Krog, Matea Kujudžić, Tin Lončar, Anja Moguljak, Valentina Polojac, Ema Sklepić, Ivan Vrančić, Petra Zvonar

Bivši učenici grafičkog odjela: Vendi Vernić, Dorotea Gašpar, Sven Kovačević,

Učenici prvog razreda: Dario Viduka, Ivona Bebić, Magdalena Zoričić, Robert Ferrich, Vid Lončarević, Laura Kuhar, Marijana Šimah, Patricia Prevarek, Filip Pilj, Filip Bašić, Irena Knapp

Učenici tekstilnog odjela:

Martina Belak, Ana Cvitan, Norma Isabela Grčević, Eva Bošnjak, Mia Jukić, Hana Knežević, Monika Jandrić, Vita Jončić, Dubravka Jurčin, Iva Kostić, Amarili Marović Matić, Bianca Miter, Stela Ostojić, Dunja Pantić, Emily Šigir, Natalija Tisak, Josipa Zeba, Petra Bojovski, Lucia Butigan, Josipa Cindrić, Anamarija Černi, Gabriella Jasmina Ferrara, Elizabeta Kolarec, Magdalena Matijeвиć, Lorena Lipošek, Ivona Matotan, Sarah Mikulec, Matea Mihelić, Renato Radač, Iva Svetec Žanić, Lea Tabak, Marija Volarević, Ana Zaninović, Amanda Arelić, Lana Bičak, Anamarija Brajdić, Morana Ercegović, Dorotea Grujić, Anja Jelavić, Katarina Kirin, Bruna Mimica, Morana Movrić, Ema Odak, Morana Papiga, Martina Ptičar, Mihaela Vlašić

2.F: Ivana Sinić